ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

The Relationship Between Managerial Behaviors of School Administrators and Management Efficiency of Learning Environment in the 21st Century in Schools under the Office of the Vocational Education Commission, Ubonratchathani Province

ณัฐพงศ์ สุหงษา[1*], รัตนา ดวงแก้ว[2] และ โสภนา สุดสมบูรณ์[3]
Nattapong Suhongsa[1*], Ratana Daungkaew[2] and Sopana Sudsomboon[3]

[1,2,3]สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี 11120*
[1,2,3]School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi, 11120*

Received : 2025-03-21 Revised : 2025-04-29 Accepted : 2025-05-07

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 272 คน จากสถานศึกษา 9 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2567 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ชนิดมาตรประมาณค่าเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 และ .95 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริหารจัดการ, ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ, สภาพแวดล้อมการเรียนรู้, ศตวรรษที่ 21, อาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study (1) the managerial behaviors of the school administrators in the 21st century; (2) the management efficiency of learning environment in the 21st century; and (3) the relationship between managerial behaviors of school administrators and management efficiency of learning environment in the 21st century in schools under the Office of the Vocational Education Commission, Ubonratchathani province. The sample consisted of 272 teachers from nine schools under the Office of the Vocational Education Commission, Ubonratchathani

*ณัฐพงศ์ สุหงษา
E-mail address: 2632300071@stou.ac.th

province in the academic year 2024, obtained by simple random sampling. The research instrument was an online rating scale questionnaire dealing with data on managerial behaviors of school administrators and management efficiency of learning environment in the 21st century, with reliability coefficients of .98 and .95, respectively. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research findings were as follows: (1) the overall managerial behaviors of school administrators in the 21st century was at a high level; (2) the overall management efficiency of learning environment in the 21st century was at a high level; and (3) the managerial behaviors of school administrators positively correlated at the highest level (r = .81) with the management efficiency of learning environment in the 21st century, which was significant at the .01 level.

Keywords : Managerial behavior, Management efficiency, Learning environment, 21st Century, Vocational education

1.บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจนกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนเราอย่างรวดเร็วและคาดเดาได้ยาก ส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมแบบ VUCA ซึ่งประกอบด้วย ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้หลายประเทศ รวมทั้งไทย ต้องเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ การจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภทจึงต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ [1], [2] โดยเฉพาะการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยต้องร่วมมือกับสถานประกอบการ ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษา และการประเมินผล เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพหรือสากล มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีความก้าวหน้าในสายอาชีพ โดยการจัดการอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาและอาชีพ และต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน เพื่อการสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง [3]

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงกลับพบว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในสายอาชีวศึกษายังมีทักษะการปฏิบัติงานที่ยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาหลัก ๆ ของการจัดการศึกษาในระดับนี้ได้แก่ 1) คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำ 2) ผู้สอนขาดประสบการณ์และทักษะ 3) หลักสูตรล้าหลัง ไม่เน้นสมรรถนะที่จำเป็นต่อการทำงาน และ 4) อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ไม่ทันสมัย [4] นอกจากนี้ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (Vocational National Education Test : V-NET) พบว่า นักเรียนระดับ ปวช.3 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกสมรรถนะ โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงช่องว่างด้านการพัฒนาทักษะของผู้เรียนที่ยังไม่ตอบโจทย์โลกอาชีพ [5]

จากสาเหตุสำคัญของปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในระดับอาชีวศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในฐานะผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติต้องพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการและการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีนโยบายที่มุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอาชีพ และการจัดฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ สนับสนุนครุภัณฑ์การเรียนการสอน และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ รวมถึงระดมทรัพยากรจากทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน [3] ซึ่งภาคีเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ

ที่ 21 ได้ชี้ให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยสำคัญ และได้เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยสนับสนุนทรัพยากรบุคคล สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และการบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านบริบทจริง การเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียม และการออกแบบพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งยังส่งเสริมให้มีการขยายความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง [6] สอดคล้องกับ Bisset [7] ที่เสนอแนะให้สถานศึกษาจัดพื้นที่การเรียนรู้ยุคใหม่ให้มีคุณภาพและยืดหยุ่น มีความพร้อมทางกายภาพที่เหมาะสมทั้งระบบเสียง แสงสว่าง ความร้อน และการระบายอากาศ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งในรูปแบบรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย ทั้งในสถานการณ์การเรียนรู้ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ด้วยเหตุนี้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความพร้อมและมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นของผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของผู้เรียน พร้อมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตรได้

จากที่กล่าวมาได้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการศึกษาระดับนี้เน้นการพัฒนาทักษะวิชาชีพผ่านการฝึกปฏิบัติจริง ดังนั้น สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีย่อมช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมือนกับการทำงานในสถานประกอบการ ทำให้การเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานได้ แต่ทั้งนี้ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมการบริหารจัดการที่มีสมรรถนะสูงทั้งการบริหารวิชาการและการบริหารทั่วไปที่สามารถบริหารจัดการด้านการสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษาบรรลุเป้าหมายได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีพฤติกรรมการบริหารที่สอดรับกับการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ สามารถกำหนดทิศทางการศึกษา วางแผน เชื่อมโยงบุคลากร สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาบุคลากรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสะท้อนถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล [8] นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำด้านการเรียนการสอนสนับสนุนวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสร้างความไว้วางใจให้ครูและผู้เรียนได้แสดงความคิดสร้างสรรค์เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งมีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและบริหารองค์การอย่างเหมาะสม [9] สอดคล้องกับ Kennedy อ้างถึงใน วีซานา อับดุลเลาะ และวุฒิชัย เนียมเทศ [10] ได้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องการความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ในสถานศึกษาเพื่อยกระดับการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและโอกาสในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของมูลนิธิเอเชีย (The Asia Foundation) ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังคมไทยยังขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic leadership) ที่ชัดเจน เพราะให้ความสนใจความเป็นผู้นำทางการเมือง (Political leadership) มากกว่า [11] จึงอาจจะเป็นไปได้ที่พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษายังมีข้อจำกัด

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาในบริบทของสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีทั้ง 9 แห่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดมีวิสัยทัศน์ คือ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูงเพื่อการพัฒนาประเทศพร้อมทั้งได้กำหนดพันธกิจที่สำคัญ คือ ยกระดับคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ให้มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับชาติและระดับสากล รวมทั้งเสริมสร้างและขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการระดมทรัพยากร และยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินภายนอกเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. พบปัญหาเกี่ยวกับการขาดการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบางแห่ง ในจังหวัดอุบลราชธานี อันได้แก่ ห้องปฏิบัติการฝึกปฏิบัติครุภัณฑ์และเครื่องมือประจำห้องปฏิบัติการมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่สมบูรณ์ และไม่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการทางภาษามีไม่เพียงพอ ขาดการพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้

ของครู บุคลากร นักเรียน นักศึกษา มีอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการใช้ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในสำนักงานค่อนข้างน้อย และบุคลากรยังไม่สามารถนำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ได้ครบถ้วน จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศค่อนข้างต่ำ อีกทั้งวิทยาลัยบางแห่งขาดการปรับปรุงภูมิทัศน์ทั้งภายในและโดยรอบสถานศึกษา [12] ทำให้สะท้อนถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ยังไม่ดีพอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา และพระราชบัญญัติการแห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์การ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพน่าจะช่วยให้การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพด้วย ดังเช่นงานวิจัยของ ศรีทน จองเซ [13] พบว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 รวมทั้งสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีได้ข้อมูลสารสนเทศอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นซึ่งจะเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

*2.1*เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

*2.2*เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

*2.3*เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

3.สมมติฐานงานวิจัย

พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

4.วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครู จำนวน 926 คน จากสถานศึกษาของรัฐทั้ง 9 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 272 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย [14]

4.2เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ .98 และประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ .95

4.3การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูจากสถานศึกษาของรัฐทั้ง 9 แห่ง พร้อมทั้งส่งลิงค์ หรือ QR-Code ให้ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านออนไลน์ และแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวนทั้งสิ้น 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ Bartz อ้างถึงใน สุภมาส อังศุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร์ [22] ดังนี้

0.81 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.61 - 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
0.41 - 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.21 - 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.00 - 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

5.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) และระดับของพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม

รายการ	$\overline{X}$	S. D.	ระดับ
1. การบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย	4.11	0.52	มาก
2. การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.13	0.50	มาก
3. การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.05	0.54	มาก
4. การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของครู	4.22	0.49	มาก
5. การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพ	4.15	0.48	มาก
รวมเฉลี่ย	**4.13**	**0.44**	**มาก**

5.2ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) และระดับของประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม

รายการ	$\overline{X}$	S. D.	ระดับ
1. การส่งเสริมสภาพ แวดล้อมทางกายภาพ	3.98	0.52	มาก
2. การส่งเสริมสภาพ แวดล้อมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก	4.21	0.46	มาก
3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของครู	4.20	0.48	มาก
4. การส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานประกอบการ	4.26	0.46	มาก
5. ความพึงพอใจของครู	4.22	0.43	มาก
รวมเฉลี่ย	**4.17**	**0.39**	**มาก**

5.3ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก (r = .81) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง

พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 เป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานประกอบการ (r = .73) ด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (r = .72) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของครู (r = .69) และด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (r = .68) ตามลำดับและมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง คือ ด้านความพึงพอใจของครู (r = .58) นอกจากนี้ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมกับพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย (r = .74) ด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพ (r = .72) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (r = .72) ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (r = .67) และด้านการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของครู (r = .67) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
	การส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	การส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก	การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันของครู	การส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานประกอบการ	ความพึงพอใจของครู	ภาพรวม
การบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย	.67**	.64**	.61**	.68**	.52**	.74**
การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	.61**	.58**	.62**	.64**	.51**	.72**
การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	.61**	.56**	.58**	.57**	.49**	.67**
การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของครู	.57**	.55**	.57**	.65**	.46**	.67**
การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพ	.65**	.61**	.61**	.60**	.54**	.72**
ภาพรวม	.72**	.68**	.69**	.73**	.58**	**.81****

**P<.01

6.สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

6.1ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีพฤติกรรมการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมาก ซึ่งสะท้อนได้ว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีความเหมาะสมในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายในการยกระดับการบริหารและพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษาให้มี

สมรรถนะสูงขึ้น ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ ยกระดับการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง และยุทธศาสตร์ที่ 4 คือ พัฒนาสมรรถนะบุคลากรอาชีวศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ [15] จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำเป็นต้องพัฒนาตนเองและปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และได้เห็นความจำเป็นในการส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนเข้ารับการอบรมในการพัฒนาวิชาชีพของตนเองเพื่อจะได้มีความรู้ และทักษะที่ทันสมัยและนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน แต่ทั้งนี้คุณภาพของผู้เรียนสายอาชีวศึกษายังต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากผลการทดสอบ V-NET ของนักเรียนในทุกสมรรถนะที่ผ่านมายังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม โดยเฉพาะสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 [5] ซึ่งสอดคล้องคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [15] ที่ได้กำหนดนโยบายที่เน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ในการยกระดับการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง ให้สอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้นำด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนสายอาชีวศึกษาให้ให้ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม จากข้อค้นพบจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ยังไม่ค่อยโดดเด่นเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าผู้บริหารได้สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะทำงานร่วมกันเป็นทีม และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารใหม่ ๆ ในการทำงานร่วมกัน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการบริหารความขัดแย้งของทีมงาน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารอาจขาดทักษะในการสื่อสารที่ชัดเจนจึงนำไปสู่ความไม่เข้าใจและเกิดความขัดแย้ง ผู้บริหารบางคนอาจมีแนวคิดที่ไม่ยืดหยุ่นหรือไม่ยอมรับความแตกต่างในความคิดเห็น ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการความหลากหลายของทีมงานได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับไม่ได้รับการพัฒนาทักษะในการบริหารความขัดแย้ง ทำให้ไม่สามารถบริหารความขัดแย้งของบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารที่สามารถบริหารความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และสร้างแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้องค์การบรรลุผลตามเป้าหมายที่คาดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Alder et al. อ้างถึงในกุลชลี จงเจริญ [8] ระบุว่า ในการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมนั้น ผู้บริหารควรเรียนรู้การจูงใจเพื่อนร่วมงาน การจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเจรจาต่อรอง และเข้าใจว่าการทำงานเป็นทีมนั้น สมาชิกในทีมมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน อีกทั้ง สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ และฐิติกรณ์ ยาวิไชย จารึกศิลป์ [16] ที่ได้เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีความเข้าใจและมีความสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมตนเองและผู้อื่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการแรงจูงใจและพฤติกรรมของบุคลากรในองค์การ มีความฉลาดทางอารณ์ที่สามารถเข้าใจและบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รวมถึงสามารถจัดการกับปัญหาความขัดแย้งในองค์การอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในองค์กร นอกจากนี้ ยังควรจัดการความขัดแย้งในทีมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อช่วยให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

6.2ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก บ่งบอกถึงความสามารถของสถานศึกษาในการดำเนินงานให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจ โดยใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ครูในสถานศึกษามีความ

พึงพอใจในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องนำสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มาช่วยสนับสนุนการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีพและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดนโยบายไว้ สอดคล้องกับที่ Savage and Savage [17] ระบุว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ทั้งในด้านการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

จากข้อค้นพบจะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ยังไม่ค่อยโดดเด่นเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ จึงควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ครูได้ให้ข้อมูลว่า ผู้บริหารยังขาดการดำเนินการระดมทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความพร้อมใช้งานอย่างเพียงพอและเหมาะสม และยังไม่ได้สนับสนุนให้ผู้เรียนและครูมีอุปกรณ์สื่อสารสารสนเทศและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเพียงพอเหมาะสม ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเร่งหาทางส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น และช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับสุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ [18] ที่ระบุว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมควรได้รับแรงสนับสนุนจากบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย และจะต้องเสริมสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้งานวิจัยที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังเช่น Bisset [7] ได้ชี้ให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้สมัยใหม่ของศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความยืดหยุ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีวิธีการสอนอย่างสร้างสรรค์และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เช่นเดียวกับ Lee and Lee [19] เสนอแนะว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพที่เหมาะสมสามารถบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์รายบุคคล และสร้างแรงบันดาลใจให้ชุมชนปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์ในระดับที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาในด้านการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยเฉพาะการระดมทรัพยากรทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความพร้อมใช้งานอย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผลลัพธ์ด้านผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

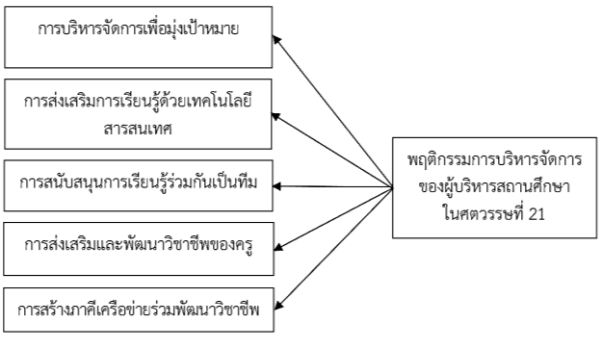
6.3ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .81) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด และพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับสูงเกือบทุกด้าน ซึ่งแสดงว่า เมื่อพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เมื่อเปลี่ยนแปลงจากน้อยไปมาก ก็จะทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งภาพรวมและรายด้านเปลี่ยนแปลงจากน้อยไปมากตามไปด้วย ทั้งนี้อาจจะอธิบายได้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี มีความสำคัญยิ่งในฐานะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ ที่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยวิสัยทัศน์และการมีเป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงได้สร้างความร่วมมือกับครู ชุมชน และสถานประกอบการอย่างเข้มแข็ง จึงช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา เลิศมณีรัตน์ [19] พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน เช่นเดียวกับบุญวัฒน์ คำชูราษฎร์ [20] พบว่า พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาช่วยส่งเสริมให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น อีกทั้งผลการวิจัยของศรีทน จองเช [13] พบว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับ มากที่สุดกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี แสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหารจัดการ

ในศตวรรษที่ 21 ที่ใช้ความรู้ ความสามารถ และทักษะเชิงการบริหารจัดการ จะช่วยทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สูงขึ้นด้วย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ต้องการจะเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดียิ่งขึ้น ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย และด้านการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพ เนื่องจากทั้ง 2 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ (r = .74 และ r = .72 ตามลำดับ) ซึ่งอธิบายได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะมีประสิทธิภาพที่ดีได้จะต้องมีการบริหารจัดการที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อช่วยให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจทิศทางร่วมกัน และมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาชีพและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพไม่เพียงช่วยเพิ่มทรัพยากรและองค์ความรู้ให้แก่สถานศึกษา แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะครู การเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยการแก้ปัญหาของชุมชนอย่างยั่งยืน ทำให้การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ OECD [21] ที่แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามที่กำหนด ผู้บริหารต้องบริหารจัดการที่มุ่งเน้นเป้าหมายของโรงเรียน และต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นใจให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรได้สำเร็จ อีกทั้ง Qian et al. อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว [9] ได้เสนอว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อาทิ สร้างความสัมพันธ์กับเขตพื้นที่การศึกษา ชุมชนและพันธมิตรของโรงเรียนเพื่อช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนแบบใหม่และทันสมัยสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย และการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดียิ่งขึ้น

7.องค์ความรู้ใหม่

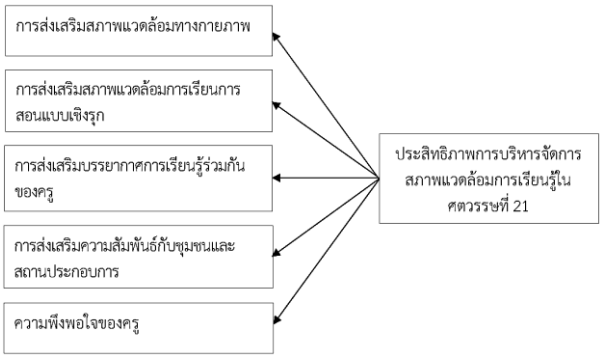
ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของอาชีวศึกษา ทฤษฎีภาวะผู้นำ และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเพื่อมุ่งเป้าหมาย 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของครู และ 5) การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 พฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดในการศึกษาประสิทธิภาพ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 2) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนแบบ เชิงรุก 3) การส่งเสริมบรรยากาศการ

เรียนรู้ร่วมกันของครู 4) การส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและสถานประกอบการ และ 5) ความพึงพอใจของครู ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

8.ข้อเสนอแนะ

8.1ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

8.1.1สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

1) ควรจัดทำหลักสูตรและโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาแบบต่อเนื่อง โดยเน้นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างความต่อเนื่องและความยั่งยืนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง

2) ควรสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษา ทั้งอุปกรณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัย เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3) ต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และชุมชน ผ่านนโยบายที่ชัดเจนและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21

8.1.2ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

1) ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารความขัดแย้งและการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสำเร็จของผู้เรียน

2) ควรบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อให้มีทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอ

3) ต้องแสวงหาความร่วมมือจากชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างความพึงพอใจให้ครู และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

8.1.3ครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

1) ต้องพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ร่วมกัน และความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชน

2) ควรนำความรู้จากการอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยืดหยุ่น เพื่อส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

8.2ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

*8.2.1*ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ครอบคลุมสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน หรือครอบคลุมในภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์และสร้างความเข้าใจที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

*8.2.2*ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี เช่น ทรัพยากรทางการศึกษา ขนาดของโรงเรียน วัฒนธรรมองค์กร หรือการสนับสนุนจากชุมชน เป็นต้น

*8.2.3*ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการหรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

*8.2.4*ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่เฉพาะเจาะจงเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) การบริหารจัดการเชิงเทคโนโลยี (Technology-Based Management) เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รอง

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภนา สุดสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่คอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้ง 9 แห่ง และขอขอบคุณครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ และในทางวิชาการสืบไป

เอกสารอ้างอิง

[1] C. Phuangsomjit, *Skills development and professional experiences for educational leader: Leaders and the development of quality education in the modern era,* Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2019. (in Thai)

[2] Office of The Education Council, *The National Scheme of Education B.E. 2560-2579 (2017-2036)*, Bangkok: Prigwan graphic. 2017. (in Thai)

[3] Office of the Vocational Education Commission, *Criteria and Guidelines for Vocational Education Management Vocational Certificate Level and High Vocational Certificate Level Topic 1 Vocational Education Management*, Bangkok: Minburi Technical College. 2019. (in Thai)

[4] Y. Chalamwong, *"Thailand vocational education can build a nation. If the government is 'sincere. Seriously'"*, [Online]. https://tdri.or.th/2019/02/vocational-education-4/, (Accessed: 28 February 2019). (in Thai)

[5] Regional Education Office No.2, *Report on the Analysis of the Results of the Vocational National Education Test (V-NET) for the Academic Year 2022 in Regional Education Office No.2 area*, Pathumthani: Regional Education Office No.2

[6] T. Jindanurak, *Innovations of educational administration: Classroom Management to Develop 21st Century Learning Skills*, Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2019. (in Thai)

[7] Bisset, J., "The move to modern learning environments in New Zealand secondary schools: Step forward or smokescreen?", Master's thesis, Unitec Institute of Technology, 2014.

[8] K. Jongcharoen, *Skills development and professional experiences for educational leader: Leadership for Educational Administration in the 21st Century,* Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2019. (in Thai)

[9] R. Daungkaew, I*nnovations of educational administration: Instructional Leadership*, Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2019. (in Thai)

[10] W. Abdulloh, and W. Niemted, "Arrangement of Learning Environment to Promote Learning Skills in the 21st Century "Concept Theory and Practice"", *Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences*, Vol.7, No.2, p227-246, 2020. (in Thai)

[11] 'Basic Education Commission of Thailand' *"Research reveals that school directors lack academic leadership"*, Matichon Online [Online]. https://www.matichon.co.th/education/news_2586691. (Accessed: 19 February 2021). (in Thai)

[12] Office for National Education Standards and Quality Assessment, *Report of the External Quality Assurance for Vocational Education*, Office for National Education Standards and Quality Assessment. 2013. (in Thai)

[13] S. Jongsei, "The Relationship Between Managerial Behaviors of School Administrators in the 21st Century and Professional Learning Community of Teachers in Highland Schools of Wiang - Haeng District under Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3", M.Ed. Thesis, Sukhothai Thammathirat Open University, 2021. (in Thai)

[14] Krejcie, R. V., and Morgan, D. W., "Determining sample size for research activities", *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30(3), 1970, p607-610.

[15] Office of the Vocational Education Commission, *"Announcement of the Office of the Vocational Education Commission on the Vocational Education Development Policy of the Office of the Vocational Education Commission for Year 2024"*, [Online]. https://rb.gy/8x3cvi. (Accessed: 19 September 2024). (in Thai)

[16] S. Sirisunhirun, and T. Y. Jarueksil, *Skills development and professional experiences for educational leader: Organizational Behavior and Development of Modern Educational Organizations,* Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2021. (in Thai)

[17] Savage, T. V. and Savage, M. K., *Successful classroom management and discipline: Teaching self-control and responsibility, 3rd* ed. SAGE Publications, Inc., 2010.

[18] S. Tuntirojanawong, "Directions for education management in the 21st century", *Silpakorn University e-Journal (Social Sciences, Humanities, and Arts),* Vol.10, No.2, p2843-2854, 2017. (in Thai)

[19] S. Lertmaneerat, "Schools principal behaviors affecting the effectiveness on student centered learning of schools under the Office of Pathumthani Educational Service Area 2", M.Ed. Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, 2014. (in Thai)

[20] B. Khamchurat, "The Relationship between School Administrators' Administrative Behaviors and Teachers' Performance Motivation under Bueng Kan Primary Educational Service Area Office", M.Ed. Thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University, 2020. (in Thai)

[21] OECD, Creating effective teaching and learning environments: First results from TALIS, 2009 https://www.oecd.org/education/school/43023606.pdf

[22] S. Angsuchoti, and C. Phuangsomjit, *Research in Educational Administration: Data Analysis*, Nonthaburi: School of Educational Studies Sukhothai Thammathirat Open University. 2014. (in Thai)